

11. juni 1942.

KAMERAT:

Lærernes seige motstand har foreløpig satt en stopper for en hodekulls gjennomføring av Quislings plan om en nyorganisering av alle yrker, som igjen skulde munne ut i "valg" til et riksting. Rikstinget skulle erstatte vårt Storting, og gi Quisling et slags grunnlag å bygge sin makt på. Det er trolig som det har vært sagt at denne nyorganisering med riksting på toppen er en hovedbetingelse for at Quisling fortsatt skal ha tyskeres støtte. Det har under arbeidet med nyorganisering av yrkene ikke hatt noen betydning om Quisling herved kunne skaffe seg noen reel tilslutning. Bare han formelt kunne klare å få den ytre organisasjonsbygningen i orden med sine egne oppnevnte ledere, ville hensikten fra hans side være nådd foreløpig.

Lærernes motstand og motstanden fra en rekke andre yrker, og den bestemte og faste holdning fra arbeidernes side, har som nevnt foreløpig satt en stopper for gjennomføringen av dette. Vi vet at omorganiseringen av Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen til et arbeidssamband var fastsatt til 1. mai. Universitetets Aula var allerede leiet til et stort festmøte, hvor Quisling selv skulle ha den ære å proklamere arbeidssambandet. Noen få dager forut ble det hele avlyst. Det betydde ikke noen endelig oppgivelse av planene, men bare en utsettelse. Tyskerne har gitt beskjed om at konflikten med lærerne og de andre sambandene som er offentlig gjort kjent, først må ordnes. NS raser værre enn noensinne mot lærerne som stenger dem veien for gjennomføringen av den samlede plan for nyorganiseringen. Det vitner bl. a. den høyst eiendommelige opptreden på Stabekk kom. høyere almenskole om. Lærerne har valgt den eneste viktige linje som nå følges: Vi nekter ikke å utføre vårt daglige arbeid, men vi nekter å bli med i eller medvirke til den nyordningen som har til hensikt å gi landsforbøder Quisling noe som helst grunnlag å stå på. Han skal fortsatt få støtte seg til sin egen forræderklikk og de tyske bajonetter. Noen annen støtte skal han ikke få.

Men nå skal vi være klar over at NS arbeider iherdig innen alle yrker for å forberede det neste framstøt. De er klar over at overfor arbeiderne nytter det ikke uten videre å påby medlemskap i arbeidssambandet. De forbereder nå å ta dette spørsmål med list og lempe. Sammenslutningen av en rekke forbund er et ledd i dette arbeid. Vi har ikke kunnet hindre et alminnelig påbud om sammenslutning av en del forbund, så meget mer som det ikke har foregått noen reell sammenslutning. De sammensluttede forbund har fått en komisk leder, mot tidligere en for hvert forbund. De enkelte forbundsapparater virker ellers som tidligere. Nå arbeides det imidlertid med å få gjort denne sammenslutningen reell.

Som et ledd i dette har det første forbundsrådsmøte vært samlet i Norsk forbund for bygningsindustrien og representantskapsmøte vært holdt i Norsk Jern- og Metall. I det første møte ble det gitt en redegjørelse for sammenslutningsplanene for forbundene. I det annet møte ble det oppnevnt en lovkomite på 9 medlemmer som skal utarbeide forslag til lover for Norsk forbund for jern- og Metallindustrien med et arbeidsutvalg på 3 medlemmer. Komiteen skal utarbeide forslag til lover som de ikke har noen endelig innflytelse på,

Det er ingen tvil om at løsningen av dette spørsmålet er av grunnleggende betydning for det videre arbeid med arbeidssambandet. Arbeidernes stilling til dette er klar: Motstand mot enhver form for arbeidssamband. Tillitsmennenes stilling må derfor være gitt. Så lenge en ikke har noen reell innflytelse, vil alt hva en gjør bare tjene NS.

"MINISTERPRESIDENTEN",

Schanke og Judas Lie troppet opp på Stabekk middelskole og gymnasium fredag den 23. mai. All undervisning ble avbrutt, og lærerne måtte ta oppstilling. Hver enkelt ble spurt i en brysk og utfordrende tone om de ville gå inn i Lærersambandet. Hver eneste en svarte med fast stemme: NEI. Det skal De heller ikke få anledning til, ble det svart og dermed ble samtlige arrestert. Lærerne ble sendt til Bredtvedt og lærerinnene til kvinnefengslet i Åkebergveien. De "høye herrer" trodde vel at lærerne skulle få kneskjelv, når de troppet opp i egen høye person.

Den første LÆRER

en nå falt på ærens mark. Det er Olav Hole fra Tjølling i Vestfold som døde på Kirkenes den 6. mai. Hole var blant de 500 lærere som ble sendt nordover med D/S Skjerstad under fryktelige forhold.

HITLER FRATOK DE TYSKE ARBEIDERE FERIEEN

i sin siste tale. Han gjorde merksom på at han ikke hadde hatt ferie siden krigen begynte og hans soldater kunne heller ikke regne med ferie. Derfor var det utelukket at de tyske arbeidere kunne få noen ferie. Det er interessant å se at samtidig har den engelske regjering påbudt at de engelske arbeidere skal ha ferie i år.

DEN SVENSKES LANDSORGANISASJONS

organ Fackföreningsrörelsen skriver om henrettelsen av de 18 gidsler: Men det norske folket säger inte: 18 oskyldiga av de våra ha dödad som vädergälning för 2 gestapomäns liv. Det skal betales med at vi ta livet av 162 av motsidans folk. Enligt forljudande har de istedet föresatt sig att ett detaljprogram i 3 punkter skall vara klart att genomföras på befrielsens dag. De tyske soldaterna som kommit til Norge på grunn av krigens lag skola sändas hem okränkta. Den politiska polisen skall dömas efter norsk rett - men straffet for varje medverkan till tortyr är avlivning utan tortyr. Och NS-folket skall sannsakas och dömas som landsförrädera i krigstid.

I SIN 1. MAI TALE

som var rettet til Sverige, sier Olav Hindal bl. a.: Det å vinne freden er kanskje et større problem enn å vinne krigen. I dette arbeidet for å vinne freden verden over vil selvfølgelig arbeidernes organisasjoner ha et avgjørende ord. De svenske arbeidere er stolte av sine organisasjoner, og med rette. Men de store, sterke, fast sammentømrede organisasjoner skal ikke bare være gallionsfigurer som en viser hen til. En må ha rett til å kreve at de skal ha et ord med i laget i den verdensomfattende kamp som idag pågår. Representantene fra arbeiderorganisasjonenes råd og deres syn - ikke bare fagdiplomater og politikere alene - må veie tungt i skålen når fredsbetingelsene skal avgjøres. Det nordiske samarbeidet eller rettere sagt det skandinaviske samarbeidet er av gammel dato. Det er holdt mange vakre taler om det slektskap som er tilstede både kulturelt og sosialt mellom svensker og nordmenn. Til det er bare å si idag: Det er i nöden en lærer sine venner å kjenne.

FRA FINNLAND KOMMER DET NÅ MELDINGER,

gjennom finske arbeidere som er i Sverige på ferie, om at fler og fler av de finske soldater blir sendt hjem fra fronten. Således er det flere bedrifter i Helsingfors hvor de fleste menn nå er kommet tilbake, og er trått inn i sitt arbeid igjen. Finnene, som selv er meget lite orientert, mener at det nå litt etter litt vil bli sendt hjem fra fronten alle de som kan sendes, utenom det

nødvendige grensevaktmannskap, og at det blir tyskerne som heretter skal føre krigen på nordfronten så lenge den varer. Matsituasjonen i Finland er nå så dårlig som den kan bli. Det meddeles at det ikke har vært poteter å få i de siste 6 måneder. Smør og margarin er helt ute av handelen. Fiskefordelingen har vært 250 gr. pr. person pr. uke når det har vært fisk å få. De finske arbeidere fortelles selv at maten i vinter har bestått for det vesentlige av frosset kålrot dyppet i salt.

NORGESSTEMNINGEN

gir seg mer og mer tydelig til kjenne både i svensk presse og innen det svenske folk. De fleste antinasistiske aviser har daglig artikler om forholdene i Norge hvor de tar klar stilling til styret, overgrepene og terroren. Mordet på de 18 nordmenn 30. april var gjenstand for forferdelse og fordømmelse både i skrift og tale. Alle aviser, unntatt de rent nasistiske, kommenterte de såkalte dødsdommer, og slo fast at dette her ikke var spørsmål om en krigshandling, men mord på uskyldige unge mennesker. Sosial-Demokraten skriver bl. a. Dette er ikke krig. Det er böddelgjærning. Ingen diplomatisk omskrivning skall dölja avskyn för ett skräkvalde som tydeligen holder på att löpa linen ut. Tidsskriftet "NU" sier i sine kommentarer til dette at Social-Demokraten har gitt uttrykk for svensk reaksjon overfor tyskernes framferd i Norge. Forhenværende utenriksminister Sandler ba i sin 1. mai tale i Gävle om 2 minutters tystnad til ære for de myrdede.

DET ADVARES

mot tidligere sekretær i Bygningsarbeiderforbundet, Gunderiussen, da han er så striper at det er forbundet med fare å ha noe med ham å gjøre.

FAGORGANISASJONENS PENGER

Den komiske ledelse i landsorganisasjonen har fra september ifjor og til utgangen av april i år, brukt 2 mill. kroner utenom de faste utgifter. Vi kan med sikkerhet gå ut fra at det er nasipropagandaen som har slukt dette store beløpet. Funksjonærstaben er blitt betraktelig utvidet. Stikk i strid med den offisielle lønnspolitikk for arbeiderne, hever disse karene svimlende lønninger og honorarer, for ikke tale om representasjonsutgifter. Dertil kommer betydelige lønnstillegg i de stillinger som de komiske selv har overtatt.

EN AVTALE ER SLUTTET

mellom de engelske arbeideres og arbeidsgiveres organisasjoner i metallindustrien om å nedsette rådgivende komiteer. Deres oppgave skal være å samordne de felles interesser de 2 parter har med sikte på å øke produksjonen. "Times" opplyser at den nye avtale er blitt hilst med tilfretshet av bedriftsrådene. Disse har i det siste vokset fram i de forskjellige industrier rundt om i landet. "Times" fremholder spesielt hvilken rolle rådene har spilt i flyfabrikkene, både for å rasjonalisere og stimulere arbeidet. Før Sovjetsamveldet ble med i krigen, var det i visse industrier delte meninger og bedriftsrådenes berettigelse, men de har nå nådd fram til alminnelig anerkjennelse og fyller en viktig oppgave.

UTENRIKSMINISTER EDENS TALE I EDINBURGH

Har vakt stor gjenklang i den engelske presse. Han understreket at med alt det nye som nå vokser fram i verden, bør det ikke bli tale om isolering lenger. Vi må skape en ny verdens-organisasjon som blir utstyrt med så stor makt at den kan holde nye angripere og fredsforstyrrere i tømme. De allierte stormakter - England,

DE BRITISKE ARBEIDERE

sendte i anledning den norske frihetsdagen denne hilsen til de norske arbeidere: "Millioner organiserte arbeidere i Storbritannia sender sine norske kamerater og allierte en hjertelig hilsen med broderlig sympati og oppmuntring. De vennskapsbånd og den samfølelse som alltid har bestått mellom oss, er blitt styrket ved den modige og faste holdning i de prøvelser dere har måttet bære. Vi beundrer de Norske menn og kvinner som fortsetter å kjempe for friheten under brutal forfølgelse mot en grusom og nådeløs fiende. Sammen med dere minnes vi de falne kamerater Viggo Hansteen og Rolf Wickström og de mange andre som har ofret sitt liv for de idealer om menneskelig broderskap, rettferdighet og frihet, som knytter oss sammen i ubrytelig samhold om det felles mål. Disse idealer, som er helliget til så store ofre og er båret oppe med så utrettelig arbeid vil seire tilslutt, og det heltmodige norske folk skal få se sin frihet gjenfødt. Deres demokratiske styreform, deres fagbevegelse og kooperative foreninger vil bli gjenreist. Som fagfolk føler vi oss stolte over at vi har kunnet hjelpe Deres ledere med å gjenreise deres organisasjon på vår frie jord, som har fått så mange hugg av den felles fiende som overfalt deres vakre land. Vi er dypt taknemlig for samarbeidet med deres regjering, med deres handelsflåte og deres organisasjoner for handel og industri som på vår frie jord fremdeles utøver en gjerning på vegne av deres uovervunne og uovervinnelige folk. Til hele det norske folk, til dere kjære kamerater og tapre venner går våre tanker på Norges dag. Vær ved godt mot! Frihetens dag nærmer seg!

DET ENGELSK-RUSSISKE FAGLIGE SAMARBEID.

På den britiske landsorganisasjons kongress i Edinburgh i september 1941 ble det enstemmig vedtatt er forslag om å innby den russiske fagorganisasjon til dannelse av en samarbeidskomite. Innbydelse ble godtatt av russerne, og straks kongressen var slutt, ble de første forberedelser gjort til at fellesmøte av representanter for den britiske og russiske landsorganisasjon. Møtet fant sted i Moskva i midten av oktober. Den britiske delegasjon bestod av 5 mann, hvoriblant landsorganisasjonens leder Wolstencroft, og dens generalsekretær, Walter Citrine.

AVTALEN I MOSKVA. Samarbeidskomiteen holdt sitt møte i Moskva mens kampen raste som verst noen mil utenfor byen. Et grunnlag for videre samarbeid ble oppnådd uten støtte vanskeligheter. Oppgavene for felleskomiteen ble formulert i følgende 8 punkter:

1. å samarbeide fagorg. i Storbritannia og Sovjetsamveldet for organisering av gjensidig hjelp i krigen mot Hitler-Tyskland.
2. å yte all mulig hjelp til regjeringene i de to land i deres felles kamp.
3. å styrke de industrielle anstretninger i begge land med det mål for øye å øke produksjonen av tanks, fly, kanoner, ammunisjon og annet krigsmateriell.
4. å fremme leveransene av den mest utstrakte hjelp i form av våpen fra Storbritannia til Sovjetsamveldet.
5. å gjøre bruk av alle agitasjons- og propagandamidler i kampen, såsom presse, kringkasting, film, arbeidermøter m. v.
6. å yte all mulig hjelp til de folkene i de okkuperte land som kjemper for frigjøring fra tysk undertrykkelse, for sin uavhengighet og for gjenopprettelsen av sine demokratiske rettigheter.
7. å organisere den gjensidige hjelp mellom de to lands fagorganisasjoner, og yte gjensidige informasjoner.
8. å styrke en tilfredsstillende kontakt mellom representanter for fagorganisasjonen i Sovjetsamveldet og Storbritannia gjennom sekretariatet for den britiske landsorganisasjon.

EN DELEGASJON AV RUSSISKE fagforeningsfolk kom så ifølge avtalen til Storbritannia i slutten av desember. Delegasjonen, under ledelse av formannen i den russiske landsorganisasjon, Shvernik, besøkte i løpet av en måneds tid over 60 fabrikker og en rekke gruver, skibsbyggerier, flyplasser m. m. Overalt ble russerne hilst med begeistring på de massemöter som ble holdt på bedriftene de besøkte. I en tale for tillitsmennene i fagforbundene den 2. januar la Shvernik fram russernes syn på samarbeidet. Han pekte på at den alt overskyggende oppgave nå var å mobilisere alle krefter til gjensidig hjelp i kampen mot Hitler-Tyskland, å stimulere alle anstrengelser for å øke produksjonen av tanks, fly, kanoner, granater og annet krigsmateriell.

Det samarbeide som således er innledet mellom de to lands fagorganisasjoner er selvsagt i øyeblikket vesentlig preget av de oppgaver krigen stiller. Men det er klart at samarbeidet blir like nødvendig når gjenoppbygningen skal ta til etter krigen. En må regne med at de motsetningsforhold som tidligere bestod mellom den vesteuropeiske og russiske fagorganisasjon nok vil skape visse vanskeligheter og det tjener ingens interesser å legge skjul på at kommunistenes tidligere manøvrepolitikk utenfor Russland til en viss grad kan hemme gjenoprettelsen av gjensidig tillit. Men når begge parter, som nå er tilfelle, positivt går inn for sammen å løse arbeiderklassens og hele den siviliserte verdens livsproblemer, så kan det ikke herske tvil om at denne felles kamp på liv og død også vil bygge bro over alle kløfter og skape den gjensidighet og solidaritet, som er betingelsen for fremtidig fred og trygghet i Europa.

MASSEARRESTASJONENE.

I tillegg til tidligere offentliggjort navn, kan vi nå bringe en ny lang liste over ofrene for nasistenes siste arrestasjonsraseri: Fylkesmann Nordanger, skipsrederne Leif Høegh, Fridthjof Lorentzen, Kåre Schöning, Tshudi, Eitzen, Björn Björnstad, Kristoffer Olsen, Gunnar Hvattum, kaptein Isaksen, generalkonsulent Askvig, i Røde Kors Menich, Hans Nansen, Rønneberg, frk. Kiönig, Harald Gerner, advokatene Einar Corneliussen, Nordgreen, Arne Rygg, Olaf Bjerke, Ivar Alnes, Per Lyhmann, Rorrezinsky, Nils Werring, Rudolf Arnesen, skibsmeklerne Sverre Wyller og Hjalmar Bjørge, dosent Emil Smith, forfatter Nils Johan Ruud, Seeberg (Thau Reklamebyrå), Jörgensen, Ullern, kjøpmann Kristensen og slakter Kristiansen (begge Gamlebyen), ligningssjefene Böckmann og Frost, i Sandvika kjøpmann Stangeby, advokat Erik Muhle, ingeniør Munthe Kaas, Harald Throne Holst, Calle Først, sønn av direktør Lea, dr. Juulsrud med 2 sønner og 1 datter og dessuten en lang rekke til både i Oslo og utenbys.

SKY DEM SOM PESTEN.

13. mai ble det oppført en komedie i Universitetets Aula i Oslo. Minister Lippestad hadde innbudt representanter for arbeidere og arbeidsgivere til et møte som "Fritt Folk" senere betegnet som det første "arbeidets ting" i Norge. Innbydelsen lød på at forbundene og samorganisasjonene skulle hver sende 5 representanter, og at det foruten de komiske ledere også burde velges folk fra arbeidsplassen. Hvem deltok fra Bergen og fylkenes faglige samorganisasjon? Den komiske formann Knut Opdahl og den like komiske viseformann Kr. Rognaldsen, videre nasisten Adolf Lund fra Melkeplassen. Disse tre er medlemmer av N.S. Men det deltok dessverre også to faglige tillitsmenn som vi hittil har ansett som gode fagforeningskamerater, nemlig Nils Fiskeseth fra Skotøy og Viken fra Kjøttindustrien. Hvordan har de stelt seg siden nasipampene har gjort henvendelse nettopp til dem. Hadde de på forhånd grunn til å tro at de ville svare ja, hvis de ble spurt? Vårt forhold til de komiske ledere i samorganisasjonen kan formuleres kort og reit: Sky dem som pesten! Den som har omgang med dem, får lus på kroppen!